

# Okresní státní zastupitelství v Náchodě

Kladská 1092, 547 01 Náchod

Tel.: +420 491 840 210, Fax: +420 491 840 228, E-mail: [podatelna@osz.nac.justice.cz](mailto:podatelna@osz.nac.justice.cz), ID datové schránky: 6q7ah5p

---

Okresní soud Trutnov  
Nádražní 106/5  
541 20 Trutnov

K Vaší sp. zn. 2 T 41/88

Náchod 30. ledna 2020  
1 ZT 133/2019-21

## **Zemřelý obž. Pavel Wonka, narozen 23. 1. 1953 – trestní řízení- stížnost**

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Náchodě v trestní věci zemřelého obžalovaného Pavla Wonky, narozeného 23.1.1953, o návrhu na povolení obnovy řízení podaném jeho bratrem Jiřím Wonkou, narozeném 8. 4. 1950, trvale bytem Vrchlabí, Slovanská 886, zastoupeného advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem, podal po vyhlášení usnesení čísla jednacího 2T 41/88 - 49 stížnost proti rozhodnutí soudu podle § 283 písm. d) trestního řádu, kterým obnova řízení nebyla povolena (návrh byl zamítnut).

Po doručení napadeného usnesení tuto stížnost odůvodňuji následovně:

Okresní soud v Trutnově v úvodu odůvodnění napadeného rozhodnutí poctivě rekapituloval všechny provedené důkazy v této věci, zejména v podobě listin a rozhodnutí soudů ve vztahu k zemřelému Pavlu Wonkovi, včetně rozhodnutí rehabilitačních, avšak z těchto skutkových okolností dovodil podle mého názoru nesprávný právní závěr o tom, že obnova řízení v této věci není možná, neboť, jak se lze dozvědět z úvah soudu zejména na straně třetí odůvodnění usnesení, je vůbec otázkou, zda by šlo o rozhodnutí směřující ve prospěch zemřelého Pavla Wonky, když by kupříkladu soud po povolení obnovy řízení v rámci dokazování dospěl k rozhodnutí o vině obžalovaného, ale především své rozhodnutí zatížil chybným názorem, že obnova řízení není možná, protože nevyšly najevo žádné nové skutečnosti ani důkazy soudu (který o věci v minulosti rozhodoval) dříve neznámé, a to proto, že k rozhodnutí o zastavení trestního stíhání obžalovaného z důvodu tzv. neúčelnosti došlo podle tehdejšího práva zákonným způsobem, když tehdejší nalézací soud své rozhodnutí i řádně odůvodnil. Soud současně uzavřel v zřejmé narážce na závěrečnou řeč státního zástupce, že ani případné další rozhodnutí o zastavení trestního stíhání podle jiného ustanovení trestního řádu není rozhodnutí, které by bylo ve prospěch zemřelého obžalovaného.

Okresní soud v Trutnově však přehlíží tu skutečnost, že okresním soudem provedené rozhodnutí o zastavení trestního stíhání z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. a) trestního řádu (§ 188 odst. 2 trestního řádu) ze dne 4.3.1988 bylo založeno pouze a jenom na tom, že obžalovaný Pavel Wonka byl odsouzen Městským soudem v Praze pod sp. zn. 1T 5/87 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Nemohl ale již vědět, že toto odsouzení nebylo zákonné a následně po několika letech byl obžalovaný Pavel Wonka i v této trestní věci rehabilitován. Pokud by přeci Okresní soud v Trutnově tehdy věděl, že je takové odsouzení nezákonné a bude později, pravda, až v jiném společenském a státním režimu, zrušeno, nemohl by trestní stíhání zastavit a věc měl meritorně projednat.

Nelze ani odhlédnout od faktu, že Okresní soud v Ústí nad Orlicí dne 15. 4. 1986, sp. zn. Nt 92/86, rozhodl ve prospěch obžalovaného Pavla Wonky a v této trestní věci obnovu řízení povolil a původní odsuzující rozsudek, sp. zn. 2T 764/81 ze dne 24.11.1981 zrušil, avšak Okresní soud v Trutnově takto obživlou věc již nestihl projednat v novém hlavním líčení. Je potřeba připomenout i to, že toto rozhodnutí nezvrátil ani podanou stížností pro porušení zákona ministr spravedlnosti, neboť dne 25. 9. 1987, sp. zn. 5 Tz 26/86, Nejvyšší soud České socialistické republiky tento návrh zamítl, když přitom na straně 5. a 6. svého rozhodnutí pregnantně rozvedl, proč bylo rozhodnutí Okresního soudu v Ústí nad Orlicí správné a důvodné a v podstatě nepokrytě naznačil důvodné pochybnosti o správnosti skutkových a právních závěrů z původního odsuzujícího rozsudku, zejména pak chybně interpretované závěry předběžných otázek stran zavinění obžalovaného a jeho právu k předmětnému bytu. Tato kruciólní otázka tak doposud nebyla uspokojivě vysvětlena v rámci dalšího dokazování o vině obžalovaného Pavla Wonky, který se již hájit pochopitelně nemůže, nicméně v intencích zákona se o to snaží jeho bratr.

Je přitom nasnadě, že Pavel Wonka zemřel, aniž by mohl uplatnit svá práva obhajoby v novém nalézacím řízení. A byť jde o věc značně starou, je možno uspokojivě vyjít v rámci dokazování z mnohých podání Pavla Wonky, kterými brojil proti své nevině jak v trestním, tak ale i v civilním řízení (například dne 3. 3. 1987 soudu navrhoval, aby trestní stíhání zastavil a podal k takovému rozhodnutí své důkazy). I státní zástupce poté, co se seznámil s obsahem tehdejšího trestního spisu, uznává, že důkazní situace proti Pavlu Wonkovi byla i dle tehdejšího trestního práva velice chatrná a spíše než o zákonnosti lze v tomto posuzovaném případě hovořit o jisté tendenčnosti a zatvrzelosti orgánů činných v trestním řízení vůči bratru navrhovatele. Opětovně připomínám již tehdy v roce 1987 vyslovené závěry nejvyššího soudu, které mají svoji logiku a rozhodně nebyl prokázán úmysl obžalovaného trvale opustit společnou domácnost, a tedy pak ho vinit z toho, že násilím vnikl v podstatě do vlastního bytu.

A pokud mělo dojít k zastavení trestního stíhání z důvodu tzv. neúčelnosti ve smyslu § 172 odst. 2 písm. a) trestního řádu, pak je třeba připomenout, že platí zásada, že soud má volit vždy ten nejpříznivější důvod zastavení trestního stíhání vůči obžalovanému. A pokud by soud po povolení obnovy řízení, neboť takový důvod a pochybnost je jistě otázkou ohledně viny obžalovaného a je, nikoli může být, v jeho prospěch, zjistil, že původní závěry nalézacího soudu v roce 1981 byly chybné, měl by zastavit trestní stíhání z příznivějšího důvodu, než který použil tehdejší soud. A jelikož tehdejší soud nemohl vědět, že rozhodnutí, které odůvodnilo postup jiného soudu, není zákonné, nelze se spokojit s lakonickým konstatováním, že pokud to

nevěděl tehdy, což vědět nemohl, nebyl jeho postup nezákonný. Tato otázka se totiž neposuzuje ex nunc, ale v době, kdy takové okolnosti vyjdou najevo.

Není ústavně konformní, aby byl někdo obžalován pro skutek, který nemohl být trestným činem a v podstatě cejch obvinění takovému domnělému pachateli zůstane, neboť trestní stíhání bude zastaveno pouze z hledisek procesní ekonomie, když se například ani následně nemůže domoci zadostiučinění v jakékoli podobě, protože jeho věc zůstala v podstatě nevyřešena z hlediska zavinění. A to je ostatně i onen faktický a hmatatelný prospěch, který může takový obžalovaný mít, když by soud řízení znovu otevřel a provedl řádné dokazování, ve kterém by dospěl k závěru (který sice nyní jen naznačujeme, ale není předmětem tohoto řízení) o nevině obžalovaného.

Jiří Wonka je dle § 280 odst. 3 trestního řádu řádně aktivně legitimován k podání návrhu na povolení obnovy řízení ve prospěch zemřelého obžalovaného Pavla Wonky. Podmínka pro povolení obnovy řízení dle § 278 odst. 2 věty první trestního řádu byla rovněž podle mého názoru splněna. Podle § 281 odst. 2 trestního řádu ve věci rozhodoval příslušný soud. Ten ale podle mého měl dle § 284 odst. 1 trestního řádu návrhu na povolení obnovy řízení vyhovět a zrušit výrok rozhodnutí Okresního soudu v Trutnově ze dne 4. 3. 1988, sp. zn. 2T 41/88. V tomto ohledu tedy stížnostnímu soudu navrhuji, aby napadené usnesení Okresního soudu v Trutnově ze dne 16. 1. 2020 zrušil a přikázal mu, aby věc v patřičném rozsahu znova projednal a rozhodl.

Nad rámec tohoto návrhu lze snad ještě konstatovat (a tím částečně měním můj původní závěrečný návrh u veřejného zasedání), že jelikož se ve věci již s ohledem na úmrtí obžalovaného nemůže konat hlavní líčení, měl by soud po seznámení se s důkazní situací trestní stíhání obžalovaného zastavit dle § 188 odst. 1 písm. c) trestního řádu ve spojení s § 172 odst. 1 písm. b) trestního řádu, protože žalovaný skutek nebyl (a podle mne to je dostatečně prokázáno již nyní, natož bez mnohých pochybností, které již ale nelze uspokojivě odstranit) trestným činem, pokud se vůbec stal v žalovaném období a ne několik dní před tím, byť by totožnost skutku zůstala pravděpodobně zachována.

Náchod 30. ledna 2020

Mgr. Vladimír Štěpánek v.r.  
okresní státní zástupce

Za správnost vyhotovení:  
Bc. Aneta Cejnarová